

Broilerien renessanssi

Antti Rautiainen

Antti Rautiainen
Broilerien renessanssi

Haettu 16.8.2012 osoitteesta:

<http://takku.net/article.php/20080304090334298>

Kirjoitus julkaistu aiemmin Kapinatyöläisessä #38 sekä Nuorisotutkimusverkoston verkkojulkaisussa ”Prekaariruoska? Portfoliopolvi, perustulo ja kansalaistoiminta”.

fi.theanarchistlibrary.org

Nuorten äänestysaktiivisuus on kasvussa. Monen puolueen nuorisjärjestö on onnistunut pysäyttämään jäsenmääränsä laskun, muutamalla se on jopa nousussa. Miksi ilomme nuorison välinpitämättömyydestä puoluepolitiikkaa kohtaan osoittautui enenaikaiseksi? Mikä on vikana nuorisossa, kun se edelleen lähtee tallaamaan pitkin vuosikymmeniä sitten umpikujiksi osoittautuneita polkuja?

Nuorison syyttelemineen olisi toki naurettavaa, pikemminkin ulkoparlamentaaristen toimijoiden olisi syytä katsoa peiliin. Toimintatavoissamme on oltava jotain vikaa, jos ne eivät 2000-luvulla pysty enää tarjoamaan nuorille samanlaista positiivista vaihtoehtoa edustuksellisen demokratian mädännäisyydelle kuin 90-luvulla. Vaikka viime vuosikymmenen radikaalin ruohonjuuritason aktiivismin aalto oli kertaluokkaa pienempi kuin kolme vuosikymmentä aikaisemmin, on 90-lukulaisen vapaudenhenkisen ”uuden 60-luvun” nyt korvannut 2000-lukulainen ”uusi 70-luku”, puoluepolitiikoinnin ja opportunismien aika. Ja joka toinen vasemmistoliiton ja vihreiden nuorisjärjestöjen aktiivi tuntuu olevan tuttu kasvo 90-luvun tai tämän vuosikymmenen ensimmäisten vuosien aktiiviteistä.

Poliittisesti riippumattoman toiminnan alennustilaan on varmasti enemmän kuin yksi syy. Vaikka puolueiden nuorisjärjestöt olivat aika lailla ulalla koko 90-luvun ajan, oli ennen aikaista kuvitella, että ne olivat ajautuneet sivuraiteille ikuisesti. Jo jäsenmäärään nähden suhteettoman suuret, ja jäsenrekisterien väärentämisen avulla siitäkkin paisutetut valtiontuet osoittavat, ettei valtiovalta anna noin tärkeän instituution vain kuolla kupsahtaa. Puolueiden nuorisjärjestöillä on myös tarjolla jotain sellaista, jota ulko-parlamentaarisisella toiminnalla ei juurikaan ole – juonitteluja, selkään puukotusta, lyhyesti sanottuna VALTAA – jotain mikä vetoaa ihmisen alkeellisimpiin vietteihin. Näihin järjestöihin hakeutuu kunnianhimoisia ja päämäärätietoisia ihmisiä, jotka kyllä oppivat virheistään, jos poliittisesti riippumattomat kansalaistoimijat eivät jatkuvasti pysy askeleen verran edellä.

Ylikansallisten yhtiöiden boikotointi, älä osta mitään-päivä, kadun- ja jopa symboliset talonvaltauksot olivat kaikki toimintatapoja, jotka joskus tuntuivat uusilta tai radikaaleilta, mutta eivät enää järkytä ketään, ja siksi kelpaavat nykyään puolueiden nuorisjärjestöjen keinovalikoimaan. Erityisesti ”globalisaation vastainen” liike, kuten Attac ja sosiaalifoorumit, auttoivat luomaan siltää ”uuden” ja ”vanhan” kansalaisaktivismiin välille. Yksi tämän sillanrakentamisen näkyvimmistä tuloksista on Voima-lehti, joka toi yhteen 70-luvun rauhanpuolustajia, 80-luvun kehitysmaa-aktivisteja ja 90-luvun radikaalin ympäristöliikkeen toimijoita. Poliitikoista tuli nopeasti yksi Voiman tärkeimmistä mainostulojen lähteistä, joita ilman se ei voi elää. Pari vuotta Voiman perustamisen jälkeen suurin osa 90-luvun liikkeen perustamasta vaihtoehtomediasta (Muutoksen Kevät, Toimintakalenteri, Megafoni, Vaikuttava tietotoimisto..) oli haudassa, kukapa jaksaisi tehdä tappiollista lehteä tuhannen tai kahden levikillä, kun vaihtoehtona on saada juttunsa kymmeniä tuhansia leviävään ilmaisjakeluun. Ja toki Voimalla on osuutensa monien asioiden tuomisesta valtavirtaan, mutta on asioita joita ei voi esittää valtavirran ehdoilla, ja jotka eivät siis kerta kaikkiaan sovi Voiman konseptiin. Tobinin vero ja reilu kauppa

uppoavat, mutta kapitalismin tuhoaminen tai laittomaan suoraan toimintaan kannustaminen ei. Uuden vuosikymmenen henki tuli parhaiten esiin poliittisten nuorisjärjestöjen yhteistoimin ennen viime eduskuntavaaleja julkaisemasta liitteestä, jonka sivuilla opportunistit Kokoomusnuorista SKP:n nuorisjärjestöön olivat kaikki sulassa sovussa – mutta puoluepolitiikan vaihtoehdot eivät kukaan sovi.

Pelkkä valittaminen vastustajien tiedostetusta tai tiedostamattomasta oveluudesta on mielekästä vain, jos haluamme jatkossakin olla häviäjiä. Totuus on, että anarkismin näennäinen suosio kansalaistoimijoiden keskuudessa 90-luvulla oli vain pintakiiltoa. Suurimmalla osalla toimijoista oli silloinkin kaikenlaisia illuusioita esimerkiksi siitä, että esimerkiksi Vasemmistoliitto ja vihreät olisivat jotenkin olennaisesti ”lähempänä” meitä, vaikka molemmat puolueet olivat kahden vaalikauden aikana toteuttamassa Euroopan radikaaleimpien joukossa olevia uusliberaaleja uudistuksia Suomessa, eivätkä vihreät hallitukseen menemällä onnistuneet estämään edes ydinvoiman lisärakentamista. Vasemmistoliiton eduskuntavaaliehtokas Jessica Suni sanoi joskus olevansa ”anarkisti, mutta huono sellainen”. Markus Drakea kansanedustajaksi ajaneet Tottelemattomat julistivat, että ”meillä ei ole mitään illuusioita parlamentarismien suhteen” – mutta kaikilla jotka kuvittelevat ehdokkuuden, tai edes äänestämisen mahdollisesti vaikuttavan johonkin myönteisesti on varmasti harhaluuloja. Tottelemattomat uhosivat käyttävänsä vihreitä hyväkseen, mutta kukahan lopulta hyötyi ja kenestä? Vihreiden Nuorten ja Opiskelijoiden jäsenmäärä on ainakin viisinkertaistunut siitä, kun Tottelemattomat lähtivät sinne tekemään entrismiään. 90-luvun säälistävästä kerhosta on tullut nopeimmin kasvava ja ehkä dynaamisin puolueen nuorisjärjestö, eikä vähiten Tottelemattomien ansiosta. Suurin osa 90-luvulla poliittisen ulkoparlamentaarisuuden nimiin vannoneista ei ilmeisesti koskaan ymmärtänyt, kuinka tärkeää kansalaistoiminnan uskottavuudelle ja elinvoimalle on sen riippumattomuus puoluepolitiikasta – he

olivat tuolloin ruohonjuuritasolla vain muiden vaihtoehtojen puutteesta.

Ulkoparlamentaarista toiminnan kilpailukykyä ei tietysti kohen-
na, että esimerkiksi mielenosoittamista, lentolehtisten jakamista
ja julisteiden liimaamista pidetään Suomessa lähinnä vain teini-
ikäisille soveltuvana puuhana. ”Aikuiseksi kasvamisen” stereoty-
pioita vastaan pitää taistella, mutta samalla meidän on myös jatku-
vasti arvioitava toimintatapojamme uusiksi, vältettävä tylsistymis-
tä ja loppuun palamista. Ainakin minua toiminnan kaavamaisuus
tyrmistyttää – näyttää siltä, että polkupyörämielenosoitukset, tu-
kikonsertit ja kadunvaltauksset seuraavat toisiaan vuodesta toiseen
samanlaisina. Matkustetaan Belgiaan asti, jotta pääsisi kiipeämään
paikallisten kansanedustajien kanssa aidan yli poliisin halaukseen.
Vaikka Suomen poliittinen ilmapiiri on lievästi sanottuna etäällä
vallankumouksellisesta, ei mielestäni ole mitään hyötyä toiminnas-
ta joka ei vituta, pelota eikä ärsytä ketään vallanpitäjiä. Minus-
ta voimme ottaa oppia radikaalilta eläinoikeusliikkeeltä, joka on
nykyään varmasti 90-luvulta periytyvän aktivistiliikkeen vähiten
järjestelmään integroiduin ja haltuunotetuin osa. Haltuunoton voi
välttää käyttämällä toimintatapoja, ja esittämällä vaatimuksia joi-
ta yksikään poliittinen nuorisjärjestö ei koskaan voi allekirjoittaa.
Esimerkiksi kadunvaltauksen teeman ei enää pidä olla ”paremman
kaupunkisuunnittelun”, ”elävän kaupunkikulttuurin” tai edes ”pät-
kätyöläisten oikeuksien” puolesta, vaan valtiota, kapitalismia ja so-
siaalidemokraattista konsensusta vastaan. Jokaisen aktion pitää ol-
la edellistä hieman radikaalimpi.

En usko paluuseen takaisin 90-luvulle, jolloin poliittisten nuori-
sojärjestöjen muodostamaa ongelmaa ei yksinkertaisesti ollut – he
ovat oppineet virheistään. En usko, että anarkistit Suomessa voivat
enää koskaan liittyä yhden asian liikkeisiin tai perustaa niitä, nä-
kemättä vaivaa niiden puoluepoliittisen riippumattomuuden eteen.
Taistelu ruohonjuuritason riippumattomuuden puolesta on kuitenkin
vaikeaa, esimerkiksi monella pienellä paikkakunnalla ei välttä-
mättä edes riitä poliittisesti riippumattomia toimijoita mielekkään

toiminnan pyörittämiseen. Lisäksi anarkistien on kunnioitettava
näiden liikkeiden autonomiaa, jos me esimerkiksi junttaisimme jär-
jestöjä taistolaisten tapaan, omaa maailmankatsomustaan määritte-
lemättömien toimijoiden silmissä me muuttuisimme nopeasti vain
yhdeksi häikäilemättömäksi puolueeksi muiden joukossa. En väi-
tä, että anarkistien historia tämän suhteen olisi täysin puhtoinen,
90-luvulla tehtiin hieman surkukupaisiakin yrityksiä esim. Varus-
miesliiton ja SDNL:n (nykyinen Vasemmistonuoret) valtaamiseksi.
Itse en lähtenyt näihin yrityksiin mukaan juuri anarkistien mai-
neen säilyttämisen vuoksi, vaikka en kyllä nipottaisi jos joku löy-
täisi Vasemmistonuorten (erillisen säätien valvomalle) miljoonao-
maisuukselle nykyistä parempaakin käyttöä.

Uusien toimintatapojen etsimisen ja vanhojen uudelleenarvioi-
misen lisäksi voimme taistella poliittisten nuorisjärjestöjen kas-
vavaa valtaa vastaan oikeastaan vain levittämällä esimerkkeihin
nojautuvaa tietoa siitä, miten puoluepolitiikka aina rappeuttaa ruo-
honjuuritason vastarinnan. Yksi puolueiden nuorisjärjestöjen ve-
tonaula on varmaankin myös niiden perinteet ja pitkäjänteisyys.
Myös meidän olisi pyrittävä siihen, ettei edellisen kampanjan lo-
puttua uutta pidä aloittaa nollassa, puoluepoliittisesti riippumatto-
malle kansalaistoiminnalle on luotava pidempiaikaista infrastruk-
tuuria. On myös totuttauduttava siihen, että ulkoparlamentaarinen
toiminta saavuttaa huomattavia tuloksia vain yhteiskunnallisten
mullistusten aikoina – mutta vaikeat ajat erottelevat jyvät akanois-
ta.